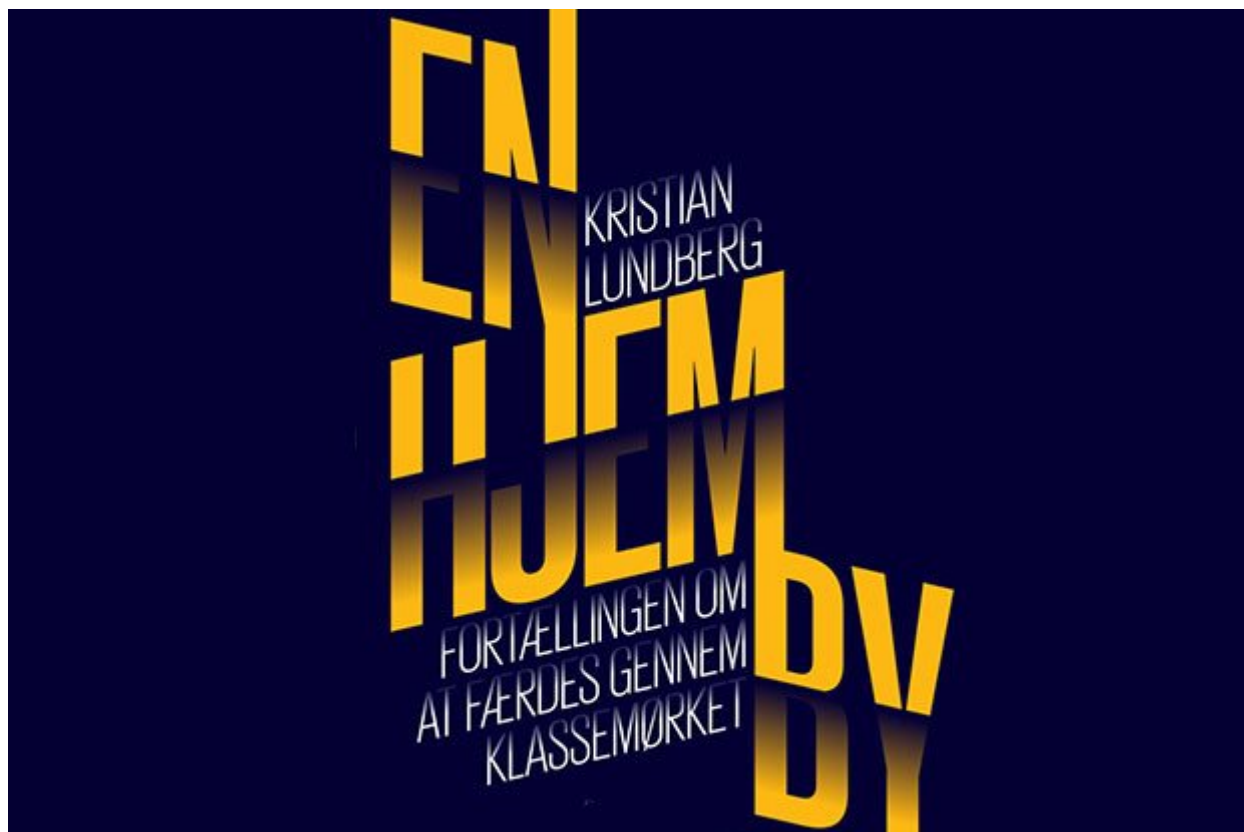

I mørke er alle klasser grå

»Kærlighed er at blive set«, skriver Kristian Lundberg i romanen 'En hjemby'. Hvis han har ret, er bogen den kærligste, jeg nogensinde har læst, skriver Emil Bellamy Begtrup-Bright.

AF EMIL BEGTRUP-BRIGHT

Den autobiografiske roman *En hjemby* er noget af det mest sørgelige, degraderede og vedkommende, jeg nogensinde har læst. Kristian Lundberg skriver om det, der næsten ikke kan beskrives. I sin trøstesløse fremstilling af Malmøs gader og sin egen barndom som een og samme historie, fremmaner Lundberg en smerte så afgrundsdyb, at det næsten ikke er til

at bære at læse. Den er højest anbefalelsesværdig.

White trash. Det er den ironiske mærkat en af Lundbergs journalist-bekendte sætter på Malmøs Conny'er, Sonny'er og Ronny'er. Et klassemærkat. Denne betragtning fra én, der aldrig har været tæt på fattigdom, er udgangspunktet for Lundbergs betragtninger om sin opvækst i Malmøs fattigste kvarterer. Menneskeligt affald. Var det virkelig alt, hvad ham, hans venner og familie var?

Svaret - for så vidt han når frem til et svar - er ja.

Ned i cykelkælderens og sniffe

De var menneskeligt affald. Der var ingen, der tillagde dem nogen værdi, og der var ingen hjælp at hente nogen steder. Ikke hos Lundbergs psykisk syge mor, der brugte det meste af sin tid på at skrive paranoide breve til Oluf Palme, fogeden, elværket, hvem som helst. Ikke i skolevæsenet, hvis krav om nye gymnastiksko og penge til skoleudflugter kun udstillede klasseskellet. Og ikke hos de sociale myndigheder, som glimrer ved deres fravær i Lundbergs fremstilling.

I stedet udnytter en lokal pædofil Lundberg og hans venner, som får slik og penge til gengæld. De kalder ham Carolibøssen.

"Hvis man går i stykker allerede når man er tolv, hvad gør man så? Man gør ingenting. Man går ned i cykelkælderens og sniffer fortynder," som Lundberg skriver.

Det er ikke begivenhederne i sig selv, der gør *En hjemby* til så brutal og rørende en bog. Det er snarere fordi traumernes ufattelige omfang inficerer Lundbergs tanker og skrift i en sådan grad, at fortvivlelsen over egen eksistens er ved at vælte hele projektet hele tiden.

Det er de samme begivenheder, de samme få personer, det samme søle, der optræder gang på gang, i nye former. Lundberg starter hele tiden forfra på fortællingen, han prøver igen og igen, som stod han og sparkede til en sten, vedholdende, stædigt, ude af stand til at komme nærmere og ude af stand til at lade være.

Skarp og præcis beskrivelse af ubegribelig smerte

Det er ikke en bog om det, han blev udsat for. Det er en bog om, hvorfor han ikke kan skrive om det, men alligevel bliver nødt til at prøve:

"Det er den her følelse af at befinde sig tæt på en indsigt, det her med næsten at kunne røre ved kanten af det ufattelige og alligevel ikke nå frem, som om sproget var af is og smeltede, når det kom i kontakt med menneskelig varme (...) Det er det samme hver gang jeg skal skrive om det, der virkelig berører mig: Håbløsheden bliver åbenlys."

Efter de første 30 sider har alle temaerne været oppe at vende, men Lundberg bliver ved med at vende tilbage til dem, som vred han en muggen karklud igen og igen, hårdere for hver gang, for at få endnu en dråbe betydning presset ud. Hans venners selvmord. Den syge mor. Klassemørket. Carolibøssen. Og det virker.

Lundbergs skarpe og præcise sætninger står i skærende kontrast til den ubegribelige smerte, der behandles.

De Måske Egnede af Peter Høegh eller mere aktuelt *Vor tids helt* af Jakob Skyggebjerg har samme tema, men til forskel fra *En hjemby* er de bygget op med et mere traditionelt plotforløb. Som om forfatterne har været i stand til at samle dem selv op tilstrækkeligt til at skabe en nogenlunde glat læseoplevelse for et publikum.

Det er ikke tilfældet hos Kristian Lundberg:

"Den, som anlægger fortællingens struktur, skaber også et fiktivt mønster af forståelse. Der dannes en begribelig linje i det, som ellers kun er kaos og uorden. Der er ikke noget at begribe. Der er kun kaos, uorden og smerte."

Klassemørke

Lundberg kæmper sig frem sætning for sætning, for at begribe klassemørket, der har formet hans liv. Nogen vil uden tvivl trættes af denne form. Og undertiden skæmmes teksten da også af meget svulstige billeder, der kollapser under deres egen vægt: "Han er usynlig, ikke længere levende. Sonny. Han er en tør, knækket gren fra dødstræet".

Men som helhed står formen som en ekstremt modig og konsekvent strategi, der gør smerten så meget mere nærværende, fordi man ikke fornemmer at forfatteren er ovenpå i sin fremstilling. I stedet bliver man lukket ind i et brølende inferno, der på een gang er brutalt og ufatteligt ømt.

En Hjemby benytter flittigt referencer til både Marx' skrifter og *Jobs Bog*. Begge har til formål at forstå lidelsen ud fra en henholdsvis politisk og eksistentiel vinkel - jeg var kun et barn, hvorfor fik jeg det her liv?

Det fungerer bedst med *Jobs Bog*. Marx-citaterne bliver ikke rigtig til andet end en konstatering af, at mennesker i classesamfundet reduceres til varer, der kan smides væk som affald, når de er brugt.

Citaterne fra *Jobs Bog* løfter lidelserne ind i et eksistentielt rum, hvor de dirrer og soner. Det religiøse sprog er ganske simpelt det eneste sprog med tilstrækkelig vægt bag sig til at kunne rumme de erfaringer, Lundberg har haft.

"Er nåden politisk," spørger han på et tidspunkt. Svaret synes at være: "Nej".

Men smertens ophav er helt sikkert politisk, og det giver bogen en særlig nerve, at den også forholder sig til traumatet som et politisk spørgsmål.

Men det er classesamfundet som en sygdom, som en personlig tragedie, der beskrives. Det er denne personlige tragedie, ikke klasseperspektivet, der er bogens største fortjeneste. Det bliver almenmenneskeligt og handler om livssorgen.

Nogle ting slutter før de begyndte

"Barndommen er lang og smal som en kiste, og man kan ikke slippe ud af den ved egen hjælp," skrev Tove Ditlevsen. Man behøver ikke have haft en opvækst i underklassen for at kunne relatere til det, Lundberg beskriver. For bogen handler helt enkelt om, hvad det gør ved et menneske at have haft en dårlig barndom. Uden nogen til at hjælpe én ud af den lange, smalle kiste, man blev født ind i.

Hvis man som læser ikke selv har oplevet det, kan man få en indsigt i noget, som intet menneske har fortjent at blive udsat for. Hvis man har, ved man, at Kristian Lundberg har ret. At nogle ting sluttede allerede før de begyndte, og at de aldrig kan blive gode igen.

"Kærlighed er at blive set", skriver Kristian Lundberg. Hvis han har ret, er denne bog den kærligste, jeg nogensinde har læst.

Bogen minder én om, at man er et produkt af noget, man ikke selv havde kontrol over, og at det sidder så dybt, at det er til at græde over det her sølle liv. Det var ikke vores egen skyld, at vi blev, som vi blev, men det gør ikke smerten mindre. At skrive den fornemmelse frem. Jeg har svært ved at forestille mig en større fortjeneste.

Emil Bellamy Begtrup-Bright studerer sociologi, er vokset op i Grønland og har boet i København siden 2007

Kristian Lundberg: *En hjemby – fortælling om at færdes gennem klassemørket*, **Møllers Forlag**, 275 kroner

Redaktion: Modkultur

Emneord: anmeldelse |

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**